

ÜNİVERSİTE DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİNDE GELİRLERİN ORANSAL DAĞILIMI VE HESAPLANMASI

PROPORTIONAL DISTRIBUTION OF INCOME AND REVOLVING IN CAPITAL UNIVERSITY OF BUSINESS AND CALCULATION

Mahmut HANOĞLU¹

ÖZET: Üniversitelerde döner sermaye işletmeleri elde ettikleri gelirlerden yasal yükümlülük karşılıkları ayırırlar. Kalan tutarı ise gelire katkısı olan öğretim elemanlarına ek ödeme olarak dağıtırlar. Bu çalışma içerisinde döner sermaye gelirlerinin dağıtımına esas teşkil eden hesaplama yöntemleri izah edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: Döner sermaye, ek ödeme.

ABSTRACT: They divide their income from legal liabilities for operating circulating capital in universities. They distribute the remaining amount to pay in addition to instructors who contributed to revenue. Calculations which are essential to the distribution of income in this revolving working methods have been tried to be explained.

Keywords: Circulating capital, supplementary payment.

1. GİRİŞ

Üniversitelerde döner sermaye işletmeleri elde edilen gelirleri, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 58. Maddesi hükümlerince çeşitli kalemlere ayırarak dağıtmaktadırlar. Bu dağıtım yükümlülüklerin en başında, her ne kadar ilgili kanun metninde izah edilmemiş olsada vergi sorumluluğu gelmektedir. Döner sermaye işletmeleri Vergi Usul Kanunu açısından hem vergi mükellefi hem de vergi sorumlusudurlar. Bu durumda, elde edilen geliri; vergiden ayırdıktan sonra yasal paylarına ayırmak gerekir. Çünkü vergi, tanımı gereği tahsilinden ödenmesine kadar ki süreçte işletmeye ne gelir ne de gider olarak kaydedilmektedir. Özetle vergi işletme açısından ne gelir ne de giderdir.

Mal ve hizmet satışları sonucu elde edilen işletme gelirlerinin tamamı gelire katkısı olan personele pay olarak ödenmemektedir. Öncelikle yasal yükümlülüklerin ayrılması ve ardından satışı gerçekleştirilen mal ve hizmetin maliyet unsurlarının bu tutarlardan indirilmesi gerekmektedir. Yasal yükümlülük karşılıklarının ve maliyetin mahsup edilmesiyle birlikte gayrisafi gelirden kalan tutar, katkısı olan personele unvan ve katkı oranları nispetinde pay olarak dağıtılır.²

Ülkemizde Yükseköğretim Kurumuna bağlı olarak faaliyet gösteren üniversitelerde, dağıtım oranlarının belirlenmesinde ve ek ödemelerin yapılmasında oldukça sık problemlerle karşılaşmaktadır. Bu çalışmanın amacı olası problemleri tespit etmek, bu problemler için çözüm önerileri sunmak ve ilgili kanun metinlerini izah etmeye çalışmaktır.

¹ Uzman, Döner Sermaye İşletme Müdürü, mahsosli@hotmail.com

² 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu, Madde 58

1. DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ GELİRLERİ

Üniversitelerde döner sermaye işletmeleri, gelirlerini kurumun atıl kapasitesini kullanarak eğitim ve öğretim faaliyetleri sonucunda öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personellerin katkılarına dayandırarak elde ederler. Üniversiteler döner sermaye kapsamında, yönetmeliklerinde yazılı olan asli faaliyet alanları doğrultusunda mal ve hizmet üreterek satılabilir bu malların satışını gerçekleştirirler.³ Bu satışlardan elde edilen her türlü gelir döner sermaye geliri olarak adlandırılır. Aksi kanunlarca belirlenmediği sürece öğretim elemanları kurum dışı ürettikleri her türlü mal ve hizmetin satışını döner sermaye işletmesi üzerinden yapmaktadır.⁴

2. YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER

Türk ticaret kanunlarında elde edilen her gelirin muhakak yasal yükümlülükleri bulunmaktadır. Dolayısıyla üniversitelerde faaliyet gösteren döner sermaye işletmeleride bu yasal yükümlülüklerle sahiptir. Bu yükümlülükleri ise aşağıdaki sıralama doğrultusunda tanımlamak doğru olacaktır.

a. Katma Değer Vergisi (KDV)

Elde edilen gelire ilgili en önemli kesinti vergi kesintisidir. Döner sermaye işletmeleri ticaret yapan işletmelerdir. Bu durumda bu işletmeler öncelikle elde edecekleri geliri vergilendirirler. Yapılan işin evsafına göre Vergi Usul Kanununun da belirlenmiş oranlar doğrultusunda gayri safi tutar üzerinden %1, %8 ya da % 18 oranlarında vergi tahakkuk ettirilir. Bu tutarlar gelire konu teşkil eden matrah üzerinden hesaplandığı için işletmenin geliri veya gideri olarak görünmez. Bu nedenle diğer yasal yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılmaz, ek ödeme olarak dağıtılamaz.

---

³ Erzincan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

⁴ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik

b. Hazine Payı

Döner sermaye işletmesinin her ay düzenli olarak tahsilatını yaptığı vergi hariç gayrisafi tutar üzerinden % 1 oranında Hazine Payı adı altında bir kesinti yapılır. Bu tutar takip eden ayın en geç 20'sine kadar işletmenin bağlı olduğu ilgili vergi dairesine işletmenin muhasebe birimi tarafından beyan edilir ve ödenir.⁵ Ödenmemesinden döner sermaye işletmesi değil döner sermaye saymanlığı sorumludur. bu tutarın hesaplanmasında vergi hariç tutulur ancak işletmenin maliyetleri dâhil edilir.

c. Bilimsel Araştırma Projeleri Hissesi

Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Hissesi, hazine hissesinde olduğu gibi gayrisafi tutar üzerinden % 5 olarak hesaplanır. Elde edilen gelirin % 5 lik kısmı işletmenin muhasebe birimi tarafından döner sermaye işletmesinin bağlı olduğu yükseköğretim kurumunun özel bütçe hesabına gelir olarak ödenir. Bu geliri alan özel bütçe bu tutarı öz gelir olarak kaydeder ve bu geliri bilimsel araştırma projelerinin finansmanında kullanır.

d. Birim (Kurum) Harcama Payı

İlk iki yasal yükümlülükten farklı olarak bu yükümlülükte durum farklıdır. Elde edilen gelirden maliyet unsurları düşüldükten sonra kalan tutar, %'lik (yüzdeler) bir tutar olarak geliri elde eden birimin ihtiyaçları için kullanılmak üzere ayrılır. Ancak Birim Payı; Hazine Payı ve Bilimsel Araştırma Projeleri Hissesi gibi net bir oran değildir. İşletmenin faaliyet gösterdiği alanlarla ilgili olarak bu oran değişmektedir.

2547 Sayılı Kanunun 58. Maddesinin (b) fıkrası;

b) Döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın, tıp ve diş hekimliği fakülteleri sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ile açık öğretim hizmeti veren yükseköğretim kurumları için asgari yüzde 35'i, ziraat ve veteriner fakülteleri, sivil havacılık yüksekokulu, sürekli eğitim merkezleri ile bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları için asgari yüzde 30'u, diğer yükseköğretim kurumları için ise asgari yüzde 15'i, ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçlar ile yönetici payları için kullanılır. Bu oranları yüzde 75'ine kadar artırmaya üniversite yönetim kurulu yetkilidir.⁶ Hükmünü bulunmaktadır.

Yukarıdaki hüküm doğrultusunda işletme gelirlerinin en az % 15'i ilgili birimin mal ve malzeme alımı ihtiyaçları ve yönetici payı ödemeleri için ayrılır. İşte tamda bu noktada bu oranların ne kadar olacağı tartışma konusu olmaktadır. Birim (kurum) harcama payı içerisinde, mal ve malzeme alımları için kanun koyucu tarafından bir oran belirtilmemiştir. Aynı şekilde bu tutar içerisinde resen ödeme alacak olan birim yöneticilerinde hangi oranda ödeme yapılacağı da belirtilmemiştir. Bu yetki ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kuruluna verilmiştir. Üniversite yönetim kurulu bu oran içerisinde istediği kadar bir tutarı kurumun mal ve malzeme alımında kullanılmak üzere ayırabilir. Keza ayırdığı bu tutarın dışında kalan oran ise yöneticilere ödenecek olan ödemeye esas tutarı belirlemiş olacaktır. Konunun izahı açısından aşağıda tartışılan Örnek 1'in incelenmesi yerinde olacaktır.

3. YÖNETİCİ PAYI DAĞITIMI

⁵ Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği

⁶ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu, Madde 58

Yukarıda tanımlandığı üzere yönetici payı birimin elde ettiği döner sermaye gelirinden resen birim payı içerisinde yöneticilere ödenen ek ödemedir. 2547 Sayılı Kanunun 58. Maddesinin (f) fıkrası kimlerin yönetici sıfatıyla ek ödeme alabileceklerini sıralamıştır. **Rektör, Rektör Yardımcıları, Genel Sekreter ayrıca; Dekan, Başhekim, Enstitü ve Yükseköğretim Müdürleri ve bunların yardımcıları** gelir getirici katkılarına bakılmaksızın yönetici payı adı altında ek ödeme alırlar. Yöneticilerin elde ettiği bu gelir, 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 9. Maddesine⁷ göre maaş kalemlerinden biri olan ek ödemenin kesilmesine neden olmaktadır. Kısaca döner sermaye gelirlerinden yönetici payı alan yöneticilerin, maaş ile birlikte aldıkları ek ödeme kesilir. Zikredilen unvanlardaki öğretim elemanları fiili katkıları olsa dahi her ne nam adı altında olursa olsun mesai içi verdikleri hizmetler neticesinde döner sermaye ek ödemesi de alamazlar. Ancak mesai dışı gelirlerinden fiili katkıları nedeniyle ayrıca ek ödeme alabilirler.

a. Yönetici Payı Dağıtım Örneği

Örnek 1

Üniversite yönetim kurulu tarafından, birim (kurum) harcama payı % 15 olarak belirlendiği kabul edilmiştir. Bu orana ait tutar içerisinde % 50'lik oranın birimin ihtiyaçlarının karşılanması için, kalan % 50'lik oranın ise yöneticilere ek ödeme olarak dağıtılması planlanmıştır.

İlgili birimin elde ettiği gelir toplam 10.000 TL + KDV (% 8)'dir. Doğal olarak 10.000 TL gelirin KDV'si 800 TL olarak hesaplanmıştır. Yukarıdaki tanımlar doğrultusunda işletmenin tahakkuk ettiği gelir tutarı 10.800 TL'dir. 1.800 TL KDV olduğuna göre;

1	% 8	Gayrisafi Tutar = Tahsil Edilen Tutar - KDV Tutarı	10.800 – 800 = 10.000 TL
2	% 1	Hazine Payı = (Gayrisafi Tutar / 100) x 1	(10.000 / 100) x 1 = 100 TL
3	% 5	BAP Hissesi = (Gayrisafi Tutar / 100) x 5	(10.000 / 100) x 5 = 500 TL
4	% 15	Birim (Kurum) Payı = (Gayrisafi Tutar / 100) x 15	(10.000 / 100) x 15 = 1.500 TL
5	% 79	Personele Dağıtılacak Tutar	10.000 – 2.100 = 7.900 TL

Dördüncü sıradaki hesaplama sonucunda birim harcama payının gayrisafi tutar üzerinden 1.500 TL olduğu görülmektedir. Bu tutarın yukarıda belirtildiği üzere %50 lik kısmı birimin ihtiyaçları için kullanılacak, diğer % 50'lik kısmı ise ilgili birimin yöneticilerine ek ödeme olarak ödenecektir. Bu birimin bir fakülte olduğunu ve yöneticilerin alabilecekleri bu tutardan Dekana % 50 ve dekan yardımcılara %50 (% 25 + % 25) oranlarında yönetici payı ödeneceği yönetim kurulu tarafından hükme bağlanmış olsun. Bu durumda yönetici payları;

Dekan	(1.500/100) x 50	% 50	750 TL
1. Dekan Yardımcısı	(1.500 / 100) x 25	% 25	325 TL
2. Dekan Yardımcısı	(1.500 / 100) x 25	% 25	325 TL

⁷ 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 9. Maddesi

4. MALİYET UNSURLARININ HESAPLANMASI

Elde edilen gelir bazı durumlarda sadece öğretim elemanlarının katkılarına dayanarak kurumun imkanları kullanılmadan elde edilebilmektedir. Kurumun imkanlarının kullanılarak gelir elde edilmesi ise en sık karşılaşılan durumdur. İster kurumun imkanları kullanılsın ister kullanılsın her iki durumda da elde edilen gelirin bazı maliyet unsurları olabilir. Bu maliyet unsurlarının elde edilen gelirden düşülmesi gerekmektedir. Yukarıda izah edilen Hazine ve BAP hissesinin hesaplanmasında maliyet unsurları göz önünde bulundurulmadan hesaplama yapılmaktadır. Ancak birim harcama payı hesaplanmadan önce bu gelirin elde edilmesine dayanak olan maliyetlerin gelirden mahsup edilmesi, düşülmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki örnek doğrultusunda devam edilecek olursa;

Elde edilen gelirin kurumun imkanlarını kullanmadan yani maliyet olmadan sadece hizmet satışıyla elde edildiği düşünülürse, birim için ayrılan 1.500 TL nin hem birim harcamalarına hem de yöneticilere yukarıda hesaplandığı şekilde dağıtılabileceği görülmektedir. Ancak maliyet tutarlarının söz konusu olduğu durumlarda gayrisafi tutar üzerinden Hazine Payı ve BAP Hissesi düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden maliyet tutarlarının düşülerek birim harcamasının ve personele dağıtılacak oranın yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

5. DAĞITILACAK TUTARIN HESAPLANMASI

Dağıtılacak tutar, yukarıda izah edilen yasal kesintilerin hesaplanıp paylarına ayrılmasından sonraki fiili katkısı olan personele yapılacak ek ödemeyi ifade etmektedir. Oldukça değişken bir orandır. Yukarıda verdiğimiz örnek doğrultusunda;

% 1 Hazine Payı

% 5 BAP Hissesi

% 15 Birim (Kurum) Harcama Payı

% 0 Maliyet unsurları

Dağıtılacak oran % 79'dur

Dağıtılacak Tutara Ait Hesaplama Puanları

1. A Puanı Hesaplaması:

(A) = Birim (b-ort) veya alt birim (ab-ort) ortalaması x kadro/görev unvan katsayısı x aktif çalışılan gün katsayısı

2. B Puanı Hesaplaması (B1, B2):

En sık kullanılan puan türüdür. Öğretim elemanlarının mesai içi ve mesai dışı puanları bu puan türüyle hesaplanır.

“Bireysel gelir getirici faaliyet puanı; Kurum içinde bireysel gelir getirici faaliyetlerden dolayı alınan mesai içi (B1) ve mesai dışı (B2) puanlarının toplamından oluşan puandır. Her bir döner sermaye birimi için Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan “Gelir Getirici Faaliyet

Cetveli”ne göre kişinin ürettiği hizmetlerden elde edilen puanlar kullanılarak hesaplanır. Bu puan aşağıdaki şekilde hesaplanır.”⁸

(B) = “Gelir Getirici Faaliyet Cetveli”ne göre alınan toplam puan.

3. C Puanı Hesaplaması:

(C) = “Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Cetveli”ne göre alınan toplam puan

4. D Puanı Hesaplaması:

(D) = (“Bilimsel Faaliyetler Cetveli” ne göre alınan toplam puan)/12

5. E Puanı Hesaplaması:

(E) = Birim ortalaması üzerinden hesaplanan (A) Puanı x Belirlenen yüzdelik değer

Dağıtılacak Tutarın Bir Örnekle İzah Edilmesi

Veriler: Yukarıdaki yasal kesintiler düşüldükten sonra, 2 Profesör, 3 Doçent, 2 Yardımcı Doçent, 1 Öğretim Görevlisi ve 2 Araştırma Görevlisi tarafından düzenlenen bir eğitim programından elde edilen bir döner sermaye geliri olduğu düşünölmektedir. Toplamda kursiyerlere 50 saat ders verilmiştir. Dağıtılacak oranın % 79 olduğu ve maliyet unsuru bulunmadığı için dağıtılacak tutar 7.900 TL olarak hesaplanmıştır. İlgili öğretim elemanları aşağıdaki ders çizelgesine göre gelirin oluşumuna fiili katkı sağlamışlardır.

1.	Profesör Doktor	10 Saat
2.	Profesör Doktor	3 Saat
1.	Doçent	6 Saat
2.	Doçent	6 Saat
3.	Doçent	6 Saat
1.	Yardımcı Doçent Doktor	8 Saat
2.	Yardımcı Doçent Doktor	4 Saat
1.	Öğretim Görevlisi	3 Saat
1.	Araştırma Görevlisi	2 Saat
2.	Araştırma Görevlisi	2 Saat
Toplam		50 Saat

⁸ Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmelik, Dağıtım Esasları, Madde 5

Bu durumda;

1. Gelir Dağıtım Tablosu hazırlanır.

Tablo 1

Ek Ödeme Yasal Kesinti Ve Ödenecek Ek Ödeme Tutar Listesi										
YATIRILAN ÜCRET TUTARI	KDV TUTARI (%8)	KDV SİZ TUTAR	HAZİN E PAYI (%1)	BAP PAYI (%5)	BİRİM PAYI (%15)	YÖNE TİCİ PAYI (%50) Birim Payı İçerisi nden	Birim Harcama Payı (% 50) Birim Payı İçerisinden)	Dekan Payı (% 50)	Dekan Yardımcıl arı Payı (% 50)	EK ÖDEME ORANI (%79)
10.800 TL	800 TL	10.000 TL	100 TL	500 TL	1.500 TL	750 TL	750 TL	375 TL	375 TL	7.900 TL

2. Aşağıdaki *Katsayı Tablosuna* uygun olarak *Katkısı Bulunan Personele Yapılacak Ek Ödeme Ücret Cizzelgesine* ait tablo hazırlanır.

Yükseköğretim-Kurumlarında-Döner-Sermaye-Gelirlerinden-Yapılacak-Ek-Ödemenin-Dağıtılmasında-Uygulanacak-Usul-ve-Esaslara-İlişkin-Yönetmelikte Yer Alan Katsayılar Tablosu	
Rektör, Rektör Yardımcısı	4,00-4,50
Dekan/Başhekim, Dekan Yardımcısı/Başhekim Yardımcısı	3,50-4,00
Prof.Dr.	3,00-3,50
Doç.Dr.	2,50-3,00
Yrd.Doç.Dr.	2,00-2,50
Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi, Uzman (Uzman Tabip ve Dış Tabibi), Hastane Başmüdürü, İşletme Müdürü	1,20-2,20
Başhemşire, Fakülte Sekreteri, Başeczacı, Hastane Müdürü, Uzman, Hastane Müdür Yardımcısı, Eczacı	1,00-1,80
Hemşire, Radyoloji Teknikeri, Laboratuar Teknikeri, Sağlık Memuru, Sağlık Teknikeri, Diyetisyen, Fizyoterapist, Gıda Mühendisi, Mühendis, Odyolog, Psikolog, Veteriner Hekim, Okutman, Sosyal Çalışmacı, Biyolog, Pedagog, Kimyager, Fizikçi, Tekniker, Teknisyen, Ayniyat Saymanı	0,50-1,30
Aşçı, Tıbbi Sekreter, Teknisyen Yardımcısı, Aşçı Yardımcısı, Bekçi, Bilgisayar İşletmeni, Gassal, Güvenlik Görevlisi, Hastabakıcı, Hizmetli, İmam, Memur, Şoför, Terzi	0,35-0,90

Katkısı Bulunan Personele Yapılacak Ek Ödeme Ücret Cizzelgesi

NO	GELİR GETİRCİ FAALİYETİ GERÇEKLEŞTİRENİN UNVANI, ADI, SOYADI	KATSAYI (K)	FAALİYET KATKI ORANI (%) (FKO)	PERFORMANS PUANI (P=K*FKO)	PERFORMANS ORANI (PO=P/T)	ÖDENECEK BRÜT KATKI MİKTARI (TL) (N1*PO)
1	Prof. Dr.	3,5	20	70	0,241545894	1.908,21 TL
2	Prof. Dr.	3,5	6	21	0,072463768	572,46 TL
3	Doç. Dr.	3	12	36	0,124223602	981,37 TL
4	Doç. Dr.	3	12	36	0,124223602	981,37 TL
5	Doç. Dr.	3	12	36	0,124223602	981,37 TL
6	Yrd. Doç. Dr.	2,5	16	40	0,138026225	1.090,41 TL
7	Yrd. Doç. Dr.	2,5	8	20	0,069013112	545,20 TL
8	Öğr. Gör.	2,2	6	13,2	0,045548654	359,83 TL
9	Arş. Gör.	2,2	4	8,8	0,030365769	239,89 TL
10	Arş. Gör.	2,2	4	8,8	0,030365769	239,89 TL
TOPLAM			100	289,8	1	7.900,00 TL
N1= TOPLAM GELİRDEN KANUNİ KESİNTİLER YAPILDIKTAN SONRA KALAN MİKTAR						

3. Ödemeler Bordrosu Hazırlanır.

Ödemeler Bordrosu								
NO	ÜNVANI ADI SOYADI	BRÜT TUTAR	KESİNTİLER				Ait Ol. Ay	NET ÖDENECEK TUTAR
			GELİR VERGİSİ ORANI	GELİR VERGİSİ	DAMGA VERGİSİ	DİĞER KESİNTİLER	KESİNTİ TOPLAMLARI	
1	Prof. Dr.	1.908,21	15%	286,23	14,48 TL	- TL	300,72	1.607,50
2	Prof. Dr.	572,46	15%	85,87	4,35 TL	- TL	90,21	482,25
3	Doç. Dr.	981,37	15%	147,20	7,45 TL	- TL	154,65	826,71
4	Doç. Dr.	981,37	15%	147,20	7,45 TL	- TL	154,65	826,71
5	Doç. Dr.	981,37	15%	147,20	7,45 TL	- TL	154,65	826,71
6	Yrd. Doç. Dr.	1.090,41	15%	163,56	8,28 TL	- TL	171,84	918,57
7	Yrd. Doç. Dr.	545,20	15%	81,78	4,14 TL	- TL	85,92	459,28
8	Öğr. Gör.	359,83	15%	53,98	2,73 TL	- TL	56,71	303,13
9	Arş. Gör.	239,89	15%	35,98	1,82 TL	- TL	37,80	202,09
10	Arş. Gör.	239,89	15%	35,98	1,82 TL	- TL	37,80	202,09
	TOPLAM	7.900,00		1.185,00	59,96	- TL	1.244,96	6.655,04

4. Banka Listesi Hazırlanır.

Banka Listesi					
Sıra No	Tc Kimlik No	Adı Soyadı	Ödenecek Net Tutar	Banka Adı	IBAN No
1	.....	Prof. Dr.	1.607,50 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
2	.....	Prof. Dr.	482,25 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
3	.....	Doç. Dr.	826,71 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
4	.....	Doç. Dr.	826,71 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
5	.....	Doç. Dr.	826,71 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
6	.....	Yrd. Doç. Dr.	918,57 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
7	.....	Yrd. Doç. Dr.	459,28 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
8	.....	Öğr. Gör.	303,13 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
9	.....	Arş. Gör.	202,09 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
10	.....	Arş. Gör.	202,09 TL	..... Bankası	TR00 0000 .....
		Toplam	6.655,04 TL		

Böylece döner sermaye işletmesi tarafından, eğitim faaliyetleri sonucu elde edilen gelir yasal yükümlülüklerin ayrılmasıyla birlikte gelirin elde edilmesine katkısı olan personele ek ödeme olarak ödenmiştir. Personele ek ödeme yapılırken, her personel için ödeme yapılan mevcut ay için içerisinde buldukları vergi dilimi oranı doğrultusunda gelir vergisi ve ayrıca binde 7,59 oranında damga vergisi kesintisi yapılmıştır.

Bu tür ödemeler yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli hususlardan birisi ise her bir öğretim elemanının alabileceği tavan tutarını aşmaması gerektiğidir. Bu durum şöyle izah edilebilir. Her bir öğretim elemanı için maaş kalemleri içerisinde bulunan; Aylık, Ek gösterge, Geliştirme ödeneği hariç diğer ödenekler, Makam, temsil ve görev tazminatı ile yabancı dil tazminatı hariç her türlü tazminat ve Yan Ödeme (Taban aylık, sosyal yardımlar, kıdem aylığı ve ek ödeme dikkate alınmaz) toplamları alınır. Bu toplam döner sermaye gelirinden ödenecek ek ödemeye ait maaş matrahı olarak adlandırılmaktadır. Hesaplanan bu matrah doğrultusunda her bir öğretim elemanı için aylık olarak alınabilecek tavan tutarlar tespit edilir. Bu tavan tutarlar her bir öğretim elemanı için aşağıdaki tabloda gösterilen oranları aşamaz.⁹

⁹ Erzincan Üniversitesi Ek Ödeme Dağıtım Usul ve Esasları

B Puanı Hesaplamasında Kullanılan Tavan Oranlar			
Öğretim Elemanı	Mesai İçi	Mesai Dışı	Tavan Toplamı
Profesör Doktor	% 800	% 400	% 1.200
Doçent Doktor	% 800	% 400	% 1.200
Yrd. Doç. Dr.	% 800	% 400	% 1.200
Öğretim Görevlisi	% 800	% 400	% 1.200
Araştırma Görevlisi	% 500	% 250	% 750
Diğer Öğretim Elemanları ve 657 Sayılı Kanuna Tabii Personel İçin	% 150	% 30	% 180

Yukarıdaki tavan oranları B puanı için hesaplanan tavan oranlardır. A, B, C, D ve E puan türlerinden gelir elde edilmesi durumunda ise bu oran toplamda % 1.600'ü aşamaz.¹⁰

SONUÇ

Üniversite döner sermaye işletmeleri elde ettikleri gelirlerden yasal karşılıkları ayırıp maliyetleri düşükten sonra kalan tutardan, gelire katkısı olan personele döner sermaye ek ödemesi yapmaktadır. Bu gelirlerin dağılımında bazı oranlar kanun koyucu tarafından belirlendiği halde bazı oranlar ise gelirin ediniliş yöntemlerine ve personellerin katkı oranlarına göre üniversitelerin yönetim kurulları tarafından belirlenmektedir. Döner sermaye işletmelerinin bu gelirleri dağıtırken dikkat etmesi gereken en önemli husus bu tutarlar dağıtılırken hesaplanan oranlara ait alınan kararların üniversite yönetim kurulu kararına dayandırılmasıdır. Zira döner sermaye işletmelerinin karar alma organı üniversite yönetim kuruludur. Bu bağlamda; elde edilen gelirden KDV ayrılır, Hazine ve BAP hissesi düşülür, Birim (Kurum) harcama payı ayrılır, maliyet unsurları da düşüldükten sonra kalan tutar personellerin alabilecekleri tavan oranları geçmemek şartıyla öğretim elemanları ve diğer personellere ödenir. Tavan oranların aşılması durumunda ödenen fazla tutar ilgili personellerden tahsil edilir. Ayrıca yine aynı şekilde hesaplaması yanlış yapılmış ödemeler içinde fazla ödenen tutar da ilgili personellerden tahsil edilecektir. Bu sebeplerden dolayı gelirlerin dağılımındaki hesaplamaların usulüne uygun ve hatasız yapılması gerekmektedir.

¹⁰ Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemelerin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik

KAYNAKLAR

¹ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu

² 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik

³ Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği

⁴ Erzincan Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

⁵ Erzincan Üniversitesi Ek Ödeme Dağıtım Usul ve Esasları

⁶ Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemelerin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik

⁷ 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 9. Maddesi